WWF Verdens naturfond
Postboks 6784 – St. Olavs plass
0130 Oslo
Org.nr.: 952330071MVA

Tlf: 22 03 65 00
post@wwf.no
www.wwf.no
facebook.com/WWFVerdensnaturfond

Til
Energidepartementet
postmottak@ed.dep.no

Oslo, 30.09.2025

Høringssvar fra WWF Verdens naturfond om de strategiske konsekvensutredningene for havvindområder

WWF Verdens naturfond viser til Energidepartementets «Høring av strategisk konsekvensutredning for havvindområder», publisert 23. juni 2025, med høringsfrist 1. oktober 2025, og takker for muligheten til å gi innspill i denne runden og i det videre arbeidet. Under følger våre overordnede merknader, samt våre vurderinger av de spesifikke utredningsområdene. Vi ber om at disse bringes inn i departementets videre vurderinger av hvilke områder som eventuelt bør åpnes, og hvordan den videre prosessen innrettes.

Overordnet om NVEs vurderinger og hvordan de bør brukes:

- NVE kommer ikke med anbefalinger, men peker på områder som er mest teknisk-økonomisk egnet og har lavest samlede konsekvenser. Gjennom å slå sammen konsekvenser for næringsliv og natur til én kategori for samlede konsekvenser, kan naturkonsekvenser systematisk bagatelliseres av at næringskonsekvensene er lave i området, og gi et falskt bilde av at naturkonsekvensene er lavere enn de faktisk er.

  Dette gjelder for eksempel Vestavind C som har høye naturkonsekvenser, men likevel presenteres som å ha samlede lave konsekvenser, og hører til de fire områder som totalt sett presenteres som best egnet av NVE.

  WWF mener det er helt nødvendig å se på naturkonsekvensene separat fra næringskonsekvensene i alle beslutningsgrunnlag, og minner om at FNs naturavtale forplikter oss til å gi natur en sentral plass i all arealplanlegging.

- Utredningene ser ikke på samlet belastning, eller bruk av mer enn ett isolert område, mens økosystemene i Nordsjøen ofte henger tett sammen, og må sees i sammenheng med hverandre. WWF mener at det er helt avgjørende å ha kunnskap om den samlede belastningen for å kunne ta hensyn til natur - i tråd med naturavtalen - ved valg av områder.

Dette innebærer at utredningene *ikke* kan brukes som et beslutningsunderlag for hvilke områder som bør åpnes for havvindutbygging, men kun som grunnlag for beslutninger om hvilke områder som skal utredes videre ift. samlet belastning.

- I den teknisk-økonomiske vurderingen skiller ikke undersøkelsene på bunnfast og flytende havvind. Siden flytende havvind er en nyere og mer umoden teknologi – som krever volum for å gå ned i pris – innebærer det at flytende havvind automatisk blir mindre egnet i vurderingene.

  En stor del av verdens land har imidlertid kystforhold som kun egner seg til flytende havvind, som ofte er lettere å plassere for å unngå naturskader enn bunnfast[1], og prisbildet forventes å gå ned på sikt. Dette gjelder ikke minst på norsk sokkel, der flerparten av havvindområdene ligger dypt. Norge har dessuten særlige muligheter til å ta markedsandeler i et internasjonalt marked for flytende havvind ift. bunnfast - der vi allerede ligger langt etter.

  WWF mener det er nødvendig at flytende havvind vurderes separat fra bunnfast i den teknisk-økonomiske vurderingen. En kortsiktig økonomisk vurdering må ikke brukes for å hindre videre utvikling av flytende havvind i Norge.

- Vi merker oss at en gjennomgående konklusjon for et flertall av områdene i høringen er at: "*For naturmangfold er det generelt knyttet usikkerhet både til arters utbredelse, altså om arter blir eksponert for havvind eller ikke, og arters sårbarhet for påvirkning. Det er også betydelige kunnskapsmangler om hvordan havvind kan påvirke arter på bestandsnivå*." Dette innebærer at det må legges stor vekt ved ytterligere kunnskapsinnhenting.

  WWF anbefaler en finansieringsplan for raskt å kunne sette i gang kartleggingen og forskningen om påvirkning som NVE anbefaler i høringsdokumentene. Siden effektene av havvind avhenger av hvor mange og store områder som bygges ut må kunnskapsgrunnlaget oppdateres fortløpende, og utbygging bør skje trinnvis for å unngå uakseptabel samlet belastning på økosystemene.

- **Gitt de store kunnskapsmanglene, understreker WWF behovet for en føre var-tilnærming,** eksempelvis til marin støyforurensning. Støy fra havvind kan skade, forstyrre og maskere kommunikasjon hos fisk og sjøpattedyr både i anleggs- og driftsfasen. Effektene er usikre, inkludert for egg og larver, og på økosystem-nivå. Det trengs derfor både mer forskning, klare støygrenser (som er satt i flere andre land), og

[1] NINA konkluderer i rapporten *Verdisetting av sjøfuglers sensitivitet for havvind i norske kyst- og havvindområder,* (2023), for eksempel at det vil være bedre for sjøfugl om anlegg for havvind bygges langt ut til havs. Jo nærmere land, jo verre konsekvenser.

krav om avbøtende tiltak som tidsbegrensning og støydemping.)

- Samtidig som kunnskapsmanglene svekker grunnlaget for sikre og bærekraftige beslutninger om åpning av områder, er det **uklart hvordan usikkerheten vektes i utredningens vurderinge**r. **Dette bør synliggjøres ved å legge in sikkerhet, «konfidens», bak vektingen** (se detaljer om dette i Havforskningsinstituttets høringssvar). På den måten vil det faktiske grunnlaget for vurderingene komme tydeligere frem, og de vil bli mer transparente.

- For å vurdere helheten i konsekvenser for natur og samfunn **bør tildeling av areal til havvind i fremtiden skje gjennom marine arealplaner som en del av de helhetlige forvaltningsplanene for norske havområder.** På samme måte som det settes områdespesifikke rammer for olje og gass, bør dette komme på plass for havvind.

- Regjeringen har et pågående arbeid med å se på nye kandidatområder for marint vern etter naturmangfoldloven og havvernloven. **Områder som er definert som særlige verdifulle og sårbare områder (SVOer) i forvaltningsplanene for norske havområder bør utredes med tanke på marint vern før det eventuelt igangsettes ny aktivitet**, eksempelvis havvind, i disse.

Anbefalinger om spesifikke områder:

- **Av de fire områdene som NVE vurderer som mer teknisk-økonomisk egnet** og med lavere samlede konsekvenser **bør Vestavind C unngås,** siden dette området har store naturkonsekvenser (særlig for sjøfugler), **mens Sørvest D kan prioriteres**, siden det har lavest naturkonsekvenser. Med tanke på Sørvest B er plasseringen helt avgjørende for naturfotavtrykket, og det må derfor følge strenge krav om at naturkonsekvensene skal styre plasseringen i området. I tilfelle man vurderer å åpne mer enn ett av Sørvest-områdene, bør samlet belastning vektlegges sterkt og sammenlignes med belastningen ved åpning av områder i andre regioner.

- Med tanke på naturkonsekvenser er det **særlig viktig å unngå utbygging i Vestavind A, B, C, D, og E, og Sønnavind A. Det samme gjelder deler av Nordvest C, (den sørlige delen, som er nærmest viktige kolonier/hekkeområder), og Nordvest A (de østre delene av området)**. WWF mener at å åpne disse områdene for utbygging ikke vil være i tråd med norske forpliktelser under mål 1 i FNs Naturavtale. Det berører også forpliktelser knyttet til tilrådingene fra det internasjonale Havpanelet.

- Ifølge kartunderlaget skiller **Sørvest D** seg ut som området med **lavest naturkonsekvenser gitt en god plassering i selve området.** Med strenge krav om en plassering i selve områdene, noe som blant annet fordrer styrket kunnskapsgrunnlag, er **Nordvest B, og de vestlige delene av Sørvest B de beste følgende alternativene**.

- Nordavind C og D har høye naturverdier, samtidig som de er dårlig kartlagt, og alle Nordvestområdene kan ifølge modelleringer ha store korallforekomster som vi mangler kartlegging av. Sørvestområdene er heller ikke godt nok kartlagt. Derfor er det viktig med kartlegging av disse områdene før eventuelle beslutninger om åpning tas. Merk at korallrev nå er en utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven som skal ha spesiell beskyttelse og en egen handlingsplan[2].

- Samtidig som fugler sannsynligvis er den dyregruppa som er mest påvirket av havvind, er kunnskapsmangelen om trekkende fugler generelt stor. Intensiteten av trekk (alle arter, inkludert sjøfugler) gjennom året er ikke kartlagt. **WWF stiller seg bak BirdLifes innspill ifht SKUene** - både notatet om havvind og veien til en naturpositiv fremtid (september, 2025), og selve høringssvaret. I stedet for å gjenta innholdet oppfordrer vi ED til å se ekstra nøye på disse.

Avslutningsvis vil WWF understreke viktigheten av at Energidepartementet i det videre arbeidet legger særlig vekt på høringssvaret fra Havforskningsinstituttet, som representerer den sentrale faglige instansen for vurderingen av økosystempåvirkning. Samlet sett vil vi understreke at Norges forpliktelser til FNs naturavtale innebærer at hensynet til naturmangfoldet må være førende for alle beslutninger om videre åpning og utbygging av havvind i Norge.

Vennlig hilsen

[Elektronisk sign.]

Karoline Andaur
Generalsekretær
WWF Verdens naturfond

[Elektronisk sign.]

Kristina Fröberg
Seniorrådgiver
WWF Verdens naturfond